

แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2*

DEVELOPMENT GUIDELINES MANAGEMENT LEARNING 21ST CENTURY OF
MAESUAD EDUCATIONAL MANAGEMENT CENTER UNDER THE MAEHONGSON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

นลรวช ยูทรวงศ์, สิริกร ชุ่มเขย, เสาวนีย์ พลับปลิงพานา*

Nontawat Yuttawang, Sirikorn Chumchoei, Saowanee Plaplungpana*

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก ประเทศไทย

Faculty of Education, Northern College, Tak, Thailand

*Corresponding author E-mail: plaplung.2531@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 141 คน แหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน มีระดับสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($m = 4.04, s = 0.79$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครู และด้านมาตรฐานและการประเมินผล ตามลำดับและพบปัญหาว่ายังไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลักสูตรสถานศึกษายังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ครูไม่มีโอกาสได้ร่วมกันอภิปรายหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ยังไม่เพียงพอ แนวทางพัฒนา คือ ควรสร้างสมดุลในมาตรฐานและการประเมินผลในเชิงคุณภาพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับ การวัดและประเมินผล ควรส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และควรมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา, การจัดการเรียนรู้, การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

* Received August 26, 2024; Revised September 27, 2024; Accepted October 5, 2024

Abstract

The objective of this quantitative research are 1) To study the conditions, problems, learning management in the 21st century and 2) TO find guidelines for developing learning management in the 21st century in educational institutions in the Mae Suad education administration Center under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2. The population includes administrators and teachers of educational institutions, and educational personnel from educational institutions in the Mae Suad Network Center under the jurisdiction of the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2, in the 2022 academic year, totaling 141 people. Data sources include 9 experts. The tools used were questionnaires and semi-structured interviews. Data were analyzed by calculating frequencies, percentages, standard deviations, and conducting content analysis. The research results found that the conditions of learning management in the 21st century in the educational institutions, overall and in each of the four areas were at a high level. ($m = 4.04$, $s = 0.79$). When considering each aspect, it was found that the highest average was in the curriculum and teaching aspect, followed by the learning environment, teacher development, and standards and evaluation. The problems identified include the lack of modern technology to effectively develop a measurement and evaluation system. It is recommended to promote, support, and create a better understanding among teachers regarding 21st century learning management. should encourage personnel to attend training. Exchange knowledge regularly and modern media and technology should be provided for use in organizing learning.

Keywords: Guidelines for Developing, Learning, Management in the 21st Century

บทนำ

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นพลเมืองโลก ซึ่งในการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 มุ่งเน้นการพัฒนาให้คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งในเรื่องการศึกษา การทำงาน และการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557)

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ให้กับผู้เรียน จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายของหลักสูตร จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ จึงเป็นเรื่องที่ครอบคลุมการเรียนรู้กับประสบการณ์ และมักใช้ควบคู่กันไปเมื่อครูต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (พระมหาสุนทร ญญฐภูมิ จงไกรจักร, 2560) ต้องยึดกรอบระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 ระบบ คือ ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards) ระบบการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 (Assessment of 21st Century Skills) ระบบหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum & Instruction) ระบบการพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development) และระบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environment) (วิจารณ์ พานิช, 2558ก) ในการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจในการเรียนที่มีบูรณาการความเข้าใจเนื้อหา มุ่งเน้นการสร้างความรู้และความเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการสร้างความรู้แบบผิวเผิน ยกย่องความสามารถให้ผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นจริง ใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง สร้างสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุง การแก้ไขงานใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงานของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและสากล ระบบหลักสูตรและการสอน ต้องมุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุนบูรณาการแหล่งเรียนรู้จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียน ด้านการพัฒนาครู ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและเชี่ยวชาญในการสอน สามารถพัฒนาหลักสูตรได้ มีการคิดค้น ดำเนินการสอนที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ สามารถแบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางที่หลากหลายในการสื่อสาร พัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2563 - 2566) เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดแนวทางพัฒนาการศึกษา โดยมีการวิเคราะห์สถานภาพของเขตพื้นที่การศึกษา (SWOT Analysis) พบว่า ปัญหาที่เป็นจุดอ่อนที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนที่มีความต้องการและมีความสามารถพิเศษ ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ผู้เรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดไตร่ตรอง คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ยังอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง เขียนไม่ได้ เขียนไม่คล่อง คิดคำนวณไม่เป็น ไม่คล่อง ครูและบุคลากรทางการศึกษามีไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงกับวิชาเอก ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ ครูหนึ่งคนสอนทุกวิชา ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร มีทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย มีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนน้อย สถานศึกษามีวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอไม่ทันสมัย การจัดการเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การนิเทศติดตามการปฏิบัติงานตามแผนและการกำกับ ประเมินผลของสำนักงานเขตพื้นที่ไม่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้เผชิญกับสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สวด พบว่า การเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมกับการดำเนินชีวิต

ตามกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ที่ใช้ทักษะการเรียนรู้ที่สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ นวัตกรรมเชิงลึกอยู่ในระดับที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และปรับปรุงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาศักยภาพของการบริหารจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการเรียนรู้แม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ประชากร ผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการเรียนรู้แม่สอด จำนวน 9 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการเรียนรู้แม่สอด จำนวน 132 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการเรียนรู้แม่สอด เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) ผู้วิจัยมีวิธีสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์รายงานการวิจัยกำหนดประเด็นหลักและข้อคำถามรายด้าน ได้ขอบเขตด้านเนื้อหา 4 ด้าน
2. ยกร่างโครงสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ซึ่งประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามประเด็นหลักที่กำหนดในขอบเขตด้านเนื้อหา 4 ด้าน
4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาความถูกต้องของภาษา ความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์และให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามผ่านการตรวจประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ภาพรวมได้ค่า IOC = 1.00 ทุกข้อ

6. นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ให้ข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อพิจารณาและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.818

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ส่งมอบต่อผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์บริหารการศึกษาแม่สอด เป็นรายโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับครูผู้สอน ชี้แจงและแจกแบบสอบถาม นัดวันเก็บแบบสอบถามถึงกำหนดเดินทางไปรับแบบสอบถามที่โรงเรียน เก็บคืนได้ครบรวม 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาตรวจความถูกต้องเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำผลกรอกลงในตารางวิเคราะห์และแปลความหมายตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)

3. การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการเรียนรู้แม่สอด โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) สรุปอุปนิสัยเป็นปัญหาทางด้านขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อนำไปยกร่างเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์การหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการเรียนรู้แม่สอด ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการเรียนรู้แม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ได้แก่ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 3 คน โดยต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษา และมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปี

2. กลุ่มผู้รู้ ได้แก่ อาจารย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน โดยต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกทางการศึกษา และมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. กลุ่มผู้ปฏิบัติตามนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 3 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำผลการวิจัยสภาพและปัญหาในขั้นตอนที่ 1 ทั้ง 4 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ 1) แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ 2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นแบบคำถามปลายเปิด

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คนด้วยตัวเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

2. ส่งหนังสือแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิถึงผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมโครงการสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์และแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิศึกษาล่วงหน้า และขอความอนุเคราะห์พิจารณาอนุญาตให้สัมภาษณ์
3. ผู้วิจัยนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดวันเวลา/สถานที่ในการสัมภาษณ์
4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ บันทึกข้อมูลตามที่ต้องการด้วยตัวเอง
5. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปเขียนรายงานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการจัดการเรียนรู้แม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปอุปนัย

ผลการวิจัย

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน มีระดับสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครู และด้านมาตรฐานและการประเมินผล ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

รายด้าน	ระดับสภาพ		แปลผล
	m	s	
1. ด้านมาตรฐานและการประเมินผล	3.87	0.84	มาก
2. ด้านหลักสูตรและการสอน	4.14	0.75	มาก
3. ด้านการพัฒนาครู	4.04	0.80	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.11	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	4.04	0.79	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน มีระดับสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($m = 4.04, s = 0.79$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับมาก ($m = 4.14, s = 0.75$) รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($m = 4.11, s = 0.75$) ด้านการพัฒนาครู อยู่ในระดับมาก ($m = 4.04, s = 0.80$) และด้านมาตรฐานและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($m = 3.87, s = 0.84$) ตามลำดับ

2. แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่และอันดับความสำคัญ จำนวน 4 ด้าน สรุปผลได้ ดังนี้

2.1 ด้านมาตรฐานและการประเมินผล พบว่า ผู้บริหารควรสร้างความสมดุลในมาตรฐานและการประเมินผลในเชิงคุณภาพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการวัดและประเมินผล รองลงมา ครูควรออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวัดที่สอดคล้องกับการออกแบบกิจกรรม และตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา ผู้เรียนควรต้องได้ประเมิน

ตัวเอง สร้างสมดุลในการประเมินเชิงคุณภาพโดยใช้แบบทดสอบที่มาตรฐานเป็นสากล และครูควรมีการวัดและประเมินผลต้องวัดความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับทฤษฎีความรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและเจตคติ

2.2 ด้านหลักสูตรและการสอน พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครู ในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยพาไปศึกษาดูงาน อบรมและการนิเทศ การเป็นพี่เลี้ยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน รองลงมา ครูควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ และเรียนรู้เพื่อพัฒนาไปสู่ชีวิตในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียน การสอนครูควรเน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญให้เกิดกับผู้เรียน การสร้างความรู้ ความเข้าใจในการเรียนในเชิงลึกมากกว่าการสร้างความรู้แบบผิวเผิน และการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ กระทำโดยใช้เนื้อหาหลักตาม รายวิชาและหลักสูตรและสอดแทรกเนื้อหาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21

2.3 ด้านการพัฒนาครู พบว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยน เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รองลงมา สถานศึกษาควรจัดอบรมให้กับบุคลากรในสถานศึกษาที่ขาดความรู้ในการพัฒนา ผู้เรียน เช่น ด้านเทคโนโลยี หรือด้านเทคนิคการสอนให้หลากหลายมากขึ้น สถานศึกษาควรมีการสร้างเครือข่าย แห่งการเรียนรู้ มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และผู้บริหารควรมีแผนงานในการสร้างขวัญ กำลังใจให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

2.4 ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดการหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ รองลงมา ครูควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ให้มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเข้าได้กับ ทุกเหตุการณ์ มีความสร้างสรรค์ และสวยงาม ทันสมัยแต่ไม่ทิ้งรากฐานของความดีงามของประเพณีและวัฒนธรรม ในท้องถิ่น อันดีสาม ครูควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการบูรณาการความรู้ชั้นสูง ทันสมัย ต้องส่งเสริมบริบท การปฏิบัติจริง และเข้าถึงเทคโนโลยี และอันดับสุดท้าย สถานศึกษาควรวางแผน สำรวจ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งในโรงเรียนและในชุมชนใกล้เคียง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการ การศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีระดับสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด มีการใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพโดยสร้างและ พัฒนาระบบประเมินผลของนักเรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ มีการสร้างวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) เพื่อการสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิด บูรณาการแหล่งเรียนรู้ จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียน มีการสร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีการส่งเสริมให้มีการสร้าง บรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตรระหว่างครูและนักเรียน อนุรักษ์ิตา ประกิจ ได้ศึกษา สภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนา การบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน (อนุรักษ์ิตา ประกิจ, 2561) การศึกษาสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ นิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า นิสิตมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ผู้เรียนยุคใหม่ ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อม และแหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

การเรียนรู้โดยทุกสมรรถนะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต และคณะ, 2560) มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครูผู้สอน (พงษ์ลิขิต เพชรผล, 2560) และมีการใช้เครื่องมือกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม (วิจารณ์ พานิช, 2558ข)

2. แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านมาตรฐานและการประเมินผล ผู้บริหารควรสร้างความสมดุลในมาตรฐานและการประเมินผลในเชิงคุณภาพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการวัดและประเมินผล อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการวัดและประเมินผลแบบออนไลน์โดยผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ถือว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายใหม่ของวงการการศึกษาของไทย ดังนั้น การเลือกใช้รูปแบบและเครื่องมือของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเหมาะสมและใช้งานได้ง่ายเป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอย่างยิ่งที่จะได้มาซึ่งคุณภาพและประสิทธิภาพ เรื่องการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร พบว่า รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรได้เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้บุคลากรมีความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ให้บุคลากรสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหา บุคลากรจัดข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สนับสนุนให้มีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการวัดผลประเมินผล ด้านหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยอาจพาไปศึกษาดูงาน อบรมและการนิเทศ การเป็นที่เลี้ยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุม ศึกษาดูงานเพื่อเตรียมความพร้อม พัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทแห่งสภาพ การบริหารการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแสวงหาข้อมูลองค์ ความรู้ใหม่ในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้สมาชิกมีโอกาสรวมกลุ่มกันศึกษา หรือพัฒนางานในเรื่องที่สนใจ แสวงหา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขามาให้ความรู้เพิ่มเติมในการพัฒนาส่งเสริมให้มีการจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลองค์ความรู้ที่ ทันสมัย (ลำพึง ศรีมีชัย, 2560) ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีกิจกรรม PLC อย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างเวทีให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จาก ความสำเร็จที่เกิดจากผลงานของนักเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยี ดิจิตอลในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อ พัฒนาตนเอง (สุรียาพร นพกรเศรษฐกุล, 2561) อาจเป็นเพราะว่า การให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจะช่วย ให้ครูได้สะท้อนถึงสภาพของนักเรียนว่าครูต้องจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับนักเรียนของตนเองอย่างไร ข้อเสนอแนะ แนวทางศึกษาแนวทางของการบริหารจัดการองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูและ บุคลากรในองค์กรมีการปรับเปลี่ยนตนเอง ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง และให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกๆด้าน (อัจฉรา เชื้อนวิเศษ, 2561) ด้านสภาพแวดล้อม ผู้บริหารควรมีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้ ของครูในปัจจุบันมีการปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ของนักเรียนและเท่าทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง การพัฒนา ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบอินเทอร์เน็ตและแหล่ง เรียนรู้ออนไลน์ วางแผน สำรวจ และพัฒนา แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและชุมชน สร้างสภาพแวดล้อมที่สวยงาม สร้างสรรค์ ยืดหยุ่นรองรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (ณัฐชลิตา ประกิจ, 2561)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาแม่สอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน มีระดับสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($m = 4.04$, $s = 0.79$) โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครู และด้านมาตรฐานและการประเมินผล ตามลำดับ ซึ่งในแต่ละด้านมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสร้างความสมดุลในมาตรฐานและการประเมินผลในเชิงคุณภาพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการวัดและประเมินผล ครูควรออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการออกแบบกิจกรรม ผู้เรียนต้องได้ประเมินตัวเอง การวัดต้องวัดความรู้ ความสามารถ ทั้งด้านพุทธิสัย ทักษะพิสัยและเจตคติ ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ และเรียนรู้เพื่อพัฒนาไปสู่ชีวิตในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนการสอนควรเน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญ ให้เกิดกับผู้เรียน โดยสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ครูมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเข้าได้กับทุกเหตุการณ์ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างเต็มที่ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และควรมีนิเทศติดตาม และสรุปผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ของนักเรียนกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนุสสทรรณการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณัฐชลิตา ประกิจ. (2561). สภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พงษ์ลิขิต เพชรผล. (2560). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของความเป็นพลเมือง. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาสุนทร ฌณฐภูมิ จงไกรจักร. (2560). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จังหวัดนครราชสีมา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: เทียนวัฒนาพรินติ้ง.

- ลำพิ่ง ศรีมีชัย. (2560). การพัฒนาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ: รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study). นครปฐม: โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- วิจารณ์ พานิช. (2558ก). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- _____. (2558ข). วิธีการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรีสอภุชสัง.
- สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต และคณะ. (2560). การศึกษาสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรียาพร นพกรเศรษฐกุล. (2561). ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ใน การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัจฉรา เขื่อนวิเศษ. (2561). การบริหารจัดการองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการ ศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. ในวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.